

Lastekaitse Liit

ESTONIAN UNION FOR CHILD WELFARE

Aruandeaasta algus: 01.01.2017

Aruandeaasta lõpp: 31.12.2017

Nimi: MTÜ Lastekaitse Liit

Registrikood: 80013442

Address: Endla 6-18, Tallinn 10142

Telefon: +372 631 1128

E-post: liit@lastekaitseliit.ee

Veeb: www.lastekaitseliit.ee

Audiitorkontroll: Rödl & Partner Audit OÜ

**Konsolideeritud
majandusaasta aruanne
2017**

Saateks

Käesolevas, 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandes on ära toodud MTÜ Lastekaitse Liidu ja selle tütarettevõtte Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevus- ja finantsaruanne. Tegevusaruandes antakse ülevaade eelmisel aastal organisatsioonide poolt läbi viidud tegevustest nii rahvusvahelisel kui riigisisel tasandil. Samuti kirjeldatakse Lastekaitse Liidu vanematekogu ja noortekogu tegevust ning liikmeskonnale suunatud ettevõtmisi. Finantsaruandes antakse ülevaade mõlema organisatsiooni majandustegevust ja tuuakse ära konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne koos vajalike lisadega.

2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande tegevusaruannet puudutava osa koostamisse panustasid kõik Lastekaitse Liidu büroo töötajad, finantsaruande koostas Aire Saluste ning Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ puudutava osa koostas osahingujuhatus liige Alar Tamm.

Lastekaitse Liidu 2017. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet auditeeris sõltumatu vandeaudiitorid Mart Nõmper ja Erika Tikerberg Rödl & Partner Audit OÜ-st.

Tavapärastelt viidi enamus 2017. aasta tegevusi ellu riigieelarveliste vahendite toel sh Sotsiaalministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud hasartmängumaksu laekumisest antud toetuse kasutamise lepingute kaudu ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu kaudu. Euroopa Komisjoni rahalisel toel viidi ellu projekti „Targalt internetis“ ja rahvusvahelise koolitusprogrammi MAPChiPP tegevused. Lisaks selle toetasid meie tegevusi ka teised rahastajad.

Siinkohal tänan Sotsiaalministeeriumit, Haridus- ja Teadusministeeriumit, Justiitsministeeriumit, Siseministeeriumit, KÜSKI ning Euroopa Komisjoni rahalise toetuse eest.

Eraldi tänan jätkuva toetuse eest Eesti Advokatuuri ja tublisid advokaate, kes ka 2017. aastal olid nõus tasuta nõustama lastega peresid perekonnaõiguslikes küsimustes ja edastasid lastega töötavate spetsialistidele õiguslaseid teadmisi Lastekaitse Liidu koolitusseminaridel.

Tänapäeval ei saa Lastekaitse Liidu taoline mittetulundusorganisatsioon toimida ilma äri sektori ja eraisikute toeta. Tänu headele annetajatele saime eelmisel aastal jagada lastele stipendiume, korrastada liidu omandisse kuuluvaid lastelaagreid ning pakkuda toetavaid tegevusi lastele ja peredele. Suur tänu Telia Eesti AS, Valio Eesti AS, Tallinn Reval Rotary Klubi, Ace Logistics Estonia AS, Saint-Gobain Ehitustooted AS, Advokatuuribüroo LinkLaw OÜ, Noored Sotsiaaldemokraadid, Peter Ingman ja Marina Pilv.

Head lugemist!

TÕNU POOPUU

MTÜ Lastekaitse Liidu juhatuse liige

Sisukord

Saateks	3
Aasta tegijad 2017	6
Lastekaitse Liidu tegevused 2017	8
Projekt „Targalt internetis“	8
Raamat „Mina olen enda oma“	10
Multidistsiplinaarne laste hindamis- ja osalusvahend lastekaitse talitlustes: koolitusprogrammi moodulid ja „tööriistakast“, rahvusvaheline võrgustik (MAPChiPP)	11
Hea nõu lastega peredele	11
Lastega töötavate spetsialistide pädevuse tõstmine	12
Lastekaitse Liidu poolt läbi viidud küsitlused	12
Programm „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“	13
Koolirahu	15
Ajakiri „Märka last“	15
Lapse õiguste kuu	16
Riigisisene ja rahvusvaheline koostöö	17
Heategevuskampaania „Liblikaefekt“	17
Lastekaitse Liidu Fond	18
Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevused 2017	19
Lastekaitse Liit organisatsioonina	20
Põhikirjalised tegevused	20
Lastekaitse Liidu liikmed	20
Vanematekogu	21
Noortekogu	21
Büroo	22
Lastekaitse Liidu rahaasjad 2017	23
Lastekaitse Liidu raamatupidamise aastaaruanne 2017	26
Konsolideeritud bilanss	26
Konsolideeritud tulemiaruanne	27
Konsolideeritud rahavoogude aruanne (otsemeetod)	28
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	29
Konsolideeritud finantsaruannete lisad	30
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	30
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	31
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	31
Lisa 4 Varud	32
Lisa 5 Materiaalne põhivara	32
Lisa 6 Kasutusrent	33
Lisa 7 Laenukohustused	33
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	33
Lisa 9 Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	34
Lisa 10 Annetused ja toetused	34
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	35
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	36
Lisa 13 Tööjõukulud	36
Lisa 14 Seotud osapooled	36
Lisa 15 Liikmete arv	36
Lisainformatsioon Lastekaitse Liidu kohta	37
Lisa 16 Bilanss (konsolideerimata)	37
Lisa 17 Tulemiaruanne (konsolideerimata)	38
Lisa 18 Rahavoogude aruanne (otsemeetod) (konsolideerimata)	39
Lisa 19 Netovara muutuste aruanne (konsolideerimata)	40
Lastekaitse Liidu aruandeaasta müügitulu jaotus vastavalt Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK)	41

Tegevusaruanne

Aasta tegijad 2017

Lastekaitse Liidu aasta liige 2016

Iga-aastaselt tunnustab Lastekaitse Liit oma liikmete seast ühte organisatsiooni aasta liikmena. Tiitli eesmärgiks on väärtustada vabatahtlikku lastekaitsealast tegevust ja tõsta Lastekaitse Liidu liikmete motivatsiooni tegeleda lapse õiguste kaitsega kohalikul tasandil sh soodustada uute ideede sündi ning võimaldada neid rakendada. Nominatsiooniga kaasneb 640 euro suurune rahaline preemia, mida saab kasutada lastekaitseliikumise arendamiseks kohalikul tasandil.

Vanematekogu otsusega omistati 2016. aasta „Aasta liikme“ tiitel Hiiumaa Lastekaitse Ühingule, kes on läbi aastate panustanud kogukonna arengusse ning korraldab saarel erinevaid tegevusi lastele, noortele ja peredele.

Vanematekogu otsusega tunnustati tänukirjaga ka teist 2016. aastal väga tubliit toimetanud liikmesorganisatsiooni Sillamäe Lastekaitse Ühingu.

Projektikonkurss „Kasvame koos“

Projektikonkurss „Kasvame koos“ on suunatud Lastekaitse Liidu liikmeskonnale eesmärgiga toetada liikmete projektipõhiseid tegevusi ja soovi panustada kohalikule tasandile ning tutvustada positiivse vanemluse ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni põhimõtteid. 2017. aastal toetati 300 euro suuruse toetusega järgmisi liikmesorganisatsioone: Tabivere Lastekaitse Ühing, Tartu Lastekaitse Ühing, Sillamäe Lastekaitse Ühing, Pärnumaa Lastekaitse Ühing, Tapa Lastekaitse Ühing, Harku Valla Lastekaitse Ühing, Võrumaa Lastekaitse Ühing, Hiiumaa Lastekaitse Ühing, Vara Lastekaitse Ühing, Audru Lastekaitse Ühing, Türi Lastekaitse Ühing ja Saue Lastekaitse Ühing. Kokku eraldati toetust 12-le ühingule kogusummas 3 600 eurot.

Tunnustusahind „Lastega ja lastele“

Auhinnaga „Lastega ja lastele“ tänatakse ja tunnustatakse inimesi ja organisatsioone, kelle uued algatused või pikemaajaline tegevus on positiivselt mõjutanud laste ja perede käekäiku kohalikul, maakondlikul või üleriigilisel tasandil. Auhinda annavad välja Asenduskodu Töötajate Liit, Eesti Lasterikaste Perede Liit, Lastekaitse Liit, Oma Pere, SEB Heategevusfond, Vabariigi Presidendi Kantselei ja Õiguskantsleri Kantselei.

2017. AASTA LAUREAADID:

- Lapse suur tegu - Katarina Raud, Anastasia Beljajeva, Anna Aron, Silvaliis Karu ja Greete Kõrvel
- Elutöö preemia - Karin Orgulas
- Muutuste looja - Terje Tuisk
- Laste ja noortežürii tunnustus - Marina Paddar
- Eripreemia - Heinar Jahu

Hea lasteraamat 2016

Lastekaitse Liidu eestvedamisel valisid lastekirjanduse eksperdid 2016. aastal ilmunud uudiskirjanduse hulgast välja "Head lasteraamatud". 2016. aastal kirjastatud raamatutest parimad kuulutati välja 2. märtsil Eesti Lastekirjanduse Keskuses toimunud lastekirjanduse aastakoosolekul.

Tavapäraselt hindasid raamatuid lastekirjandusega igapäevaselt kokku puutuvad inimesed Eesti Lastekirjanduse Keskusest, Eesti Lugemisühingust ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühendusest. Valik tehakse nii eestikeelse lastekirjanduse kui ka tõlkekirjanduse hulgast.

Hea lasteraamatu valimist toetab ka Rahva Raamat, kes trükib ürituse plakateid ning kleebib igale valituks osutunud heale lasteraamatule vastava kleebise.

2016. AASTA HEAD LASTERAAMATUD

- Heli Illipe-Sootak "Kiisu aias lehti riisus"
- Indrek Koff "Ilusti"
- Triinu Laan "Vana katkine kass"
- Leelo Tungal "Lumemees Ludvigi õnn"
- Gemma Merino "Krokodill, kellele ei meeldinud ujuda"
- Lina Žutaute "Kake Make ja põnevad kõrvad"
- Kertu Sillaste "Igaüks teeb isemoodi kunsti"
- Marianne Dubuc "Lövi ja lind"
- Juhani Püttsepp "Mustad linnud"
- Kätlin Kaldmaa "Halb tüdruk on jumala hea olla"
- Reeli Reinaus "Kuidas mu isa endale uue naise sai"
- Wimberg "Ahoi!"
- Kristiina Ohlsson "Klaaslapsed"
- Lara Williamson "Poiss, kes seilas tugitoolis üle ookeani"

Lastekaitse Liidu tegevused 2017

Lastekaitse Liit jätkas 2017. aastal tegevustega, mis jagunesid kahte suuremasse valdkonda – lapse õiguste kaitse ja kiusamisest vaba haridustee. Lapse õiguste kaitse valdkonnas oli kokku 5 suuremat eesmärki koos alategevustega ning neid tegevusi rahastati Hasartmängumaksu Nõukogu (Sotsiaalministeeriumi kaudu) ja Euroopa Komisjoni kaudu. Samuti rahastati Hasartmängumaksu Nõukogu (Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu) poolt programmi „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ raames lasteaedade ja koolide töötajatele kiusamise ennetamise teemalisi koolitusi ning laiendati metoodika kasutamist lasteaedades ja põhikoolides. Selle projekti all oli kokku 17 suuremat tegevust koos alategevustega.

2017. aastal toetati Lastekaitse Liidu tegevusi lisaks ka Siseministeeriumi, Justiitsministeeriumi, Välisministeeriumi ja KÜSKI poolt.

Lastekaitse Liidu 2017. aasta tegevuskava

Teadlikkus lapse õigustest, organiseeritus ning organisatoorne võimekus

1. Suurendada ühiskonnas sihtrühmade informeeritust ja teadlikkust lapse õiguste sisust ning nende tagamise tähtsusest ajakohase teabe, koolitus-, teavitus- ja arendustegevuse kaudu.
2. Tõhustada koostööd lapse õiguste jälgimiseks ja hindamiseks erinevate koostööpartnerite ning sihtrühmade vahel siseriiklikul ning rahvusvahelisel tasandil.
3. Tõsta lastega töötavate spetsialistide kompetentsi laste huvides tegutseda.
4. Luua lastele osalemisvõimalused ühiskonnaelus ja kaasates neid arvamuste, seisukohtade kujundamisse läbi õppe ning praktiliste tegevuste heaolu, õigusi ja arenguvõimalusi puudutavates küsimustes.
5. Tagada lapse õiguste sisu arendus, hindamine, koordineeritud koostöö, organisatsiooni võimekus.

Kiusamisest vaba lasteaed ja kool

1. Metoodilised vahendid lasteaedadele ja koolidele.
2. Välispartnerite poolt täiendavalt loodud metoodiliste vahendite kohandamine.
3. Maakondlike kontaktisikute, metoodikakeskuste kontaktisikute, koolitajate rahvusvaheline seminar metoodika arengutest ja õppeasutuse kultuuri arendamisest kiusamise ennetamisel.
4. Koolitajate koostöö-/õppepäevad.
5. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika põhikoolitused lasteaedadele.
6. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika jätkukoolitused lasteaedadele.
7. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika rakendamine kõigis liitunud lasteaedades ja rühmades.
8. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika põhikoolitused koolidele.
9. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika jätkukoolitused koolidele.
10. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika rakendamine kõigis liitunud koolides ja klassides.
11. „Kiusamisest vabaks!“ metoodika uuringutegevus.
12. Metoodikakeskuste korraldatavad piirkondlikud teabe-/ koolituspäevad.
13. Koostöö ja osalemine rahvusvahelises „Free of Bullying“ võrgustikus.
14. Teavitustegevus ja kommunikatsioon.
15. Metoodika „Kiusamisest vabaks!“ koolitusformaadi ja metoodiliste vahendite siseriiklik arendamine.
16. Koostöö haridusliikumiste siseriiklikes võrgustikes.
17. Projekti „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ strateegiline juhtimine ja planeerimine.

Järgnevalt on kokkuvõtlikult ära toodud olulisemad Lastekaitse Liidu poolt 2017. aastal elluviidud tegevused.

Projekt „Targalt internetis“

Projekti „Targalt internetis“ eesmärgiks on aidata kaasa laste ja lapsevanemate targemale internetikasutusele ning laste seksuaalset ärakasutamist esitava sisuga materjalide leviku tõkestamisele internetis. Projekti viivad koostöös ellu MTÜ Lastekaitse Liit, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus, MTÜ Eesti Abikeskused ja Politsei- ja Piirivalveamet. Projekti rahastab Euroopa Komisjon ja kaasrahastab Eesti riik läbi Hasartmängumaksu Nõukogu (Sotsiaalministeeriumi kaudu). Projekt „Targalt internetis“ kestab 2016. aasta juulist kuni 2018. aasta detsembrini ja tegemist on projekti neljanda perioodiga.

Projekti tegevused 2017. aastal

Projekti veebilehe www.targaltinternetis.ee kaudu saavad külastajad infot projekti tegevustest ning tutvuda ja alla laadida projekti raames loodud teabe- ja õppematerjale. Veebileht on eesti, vene ja inglise keelne ning 2017. aasta jooksul külastati veebilehte 86 363 korda 36 300 külastaja poolt, kokku vaadati erinevaid lehti ja alamlehti 258 315 korral. Keskmine veebilehe külastamise aeg oli 3 minutit.

Projekti Facebooki lehe <https://www.facebook.com/Targaltinternetis/> on meeldivaks märkinud 957 kasutajat ja keskmiselt jõudis iga Facebooki postitus 708 kasutajani.

Aasta jooksul toimus 30 õpituba lastele ja õpilastele ning 4 töötuba/loengut lapsevanematele ja õpetajatele. Lisaks viisid projekti raames 40 loengut ja töötuba läbi noorsoopolitseinikud ja veebikonstaablid. Õpitubades käsitleti erinevaid teemasid vastavalt laste vanusele: viisakas käitumine internetis, isikuandmed ja privaatsus, minu profiil, internet kui avalik koht, kuidas kaitsta enda seadmeid, manipulatsioon, suhtlemine sotsiaalvõrgustikus, küberkiusamine jm.

Aasta jooksul koostati 2 tunnikava õpetajatele: „Digitaalne ohutus: keskkonnad ja ohutus internetis“ ja „Arvutipiraatlus ja häkkimine“. Koostöös Telia Eesti AS koostati ja anti välja kaardimäng „Suurim julgus“. Kaardimängu trükiversiooni jagati tasuta koolidele ning kaardimängu failid on tasuta allalaetavad veebilehelt www.targaltinternetis.ee/õpetajatele/õppemängud/. 2017. aasta kevadel analüüsi projekti raames koostatud õppematerjale ning valik nendest materjalidest lisati e-koolikotti. Aprillis ilmus juhendmaterjal „Võta jutuks. Internet ja laste seksuaalne väärkohtlemine“, mis on tõlge soome keelest¹. Juhendmaterjali trükiarv oli 500 tk ja juhendmaterjali veebiversioon on alla laetav projekti veebilehelt <http://www.targaltinternetis.ee/valjaanded/trukised/>.

Aasta jooksul tõlgiti vene keelde artiklid „Postita targalt – meemide kunst“ ja „Piinlikud pildid – postitada või mitte“. Inglise keelde tõlgiti 6 temaatilist artiklit: „Turvalise interneti päeva tähistamine Eestis“, „Digimäng interneti turvalisemaks kasutamiseks“, „Väikelapsed ja nutitulumus“, „E-ohutusalsed koolitused õpetajatele“, „Kodune turvaaudit“, „Kaardimäng „Suurim julgus“ motiveerib õpilasi arutlema suhtluskultuurist“.

Projekti „Targalt internetis“ noortepaneel

Projekti „Targalt internetis“ juures tegutseb noortepaneel², milles osalevad 15 õpilast vanuses 12-16 aastat koolidest Eesti eri regioonidest. Noortepaneeli liikmete kaudu jõuavad projektimeeskonnani laste ja noorte arvamused ja mõtted, millist teavet nad interneti edukaks ja turvalisemaks kasutamiseks vajavad ning mil viisil see noorte ja lasteni kõige paremini jõuab.

2017. aasta jooksul toimus kaks noortepaneeli seminari, millest üks oli rahvusvaheline. 18.-21. juunil toimus projekti noortepaneeli ja Soome Turvalise interneti keskuse noortepaneeli ühine suveseminar Pivarootsis, milles osales kokku 19 noort ja 9 juhendajat. 3.-4. novembril toimus Kloogaranna noortelaagris projekti „Targalt Internetis“ noortepaneeli sügisseminar. Kahepäevasel seminaril said noored täiendada oma teadmisi ja oskusi, et digimaailmas nutikalt ja turvaliselt toime tulla ning ka eakaaslastele vastavasisulist teavet edastada. Koolitajateks olid veebikonstaabel Maarja Punak ja IT koolitaja ja ettevõtja Veiko Hani.

Lisaks osalesid projekti „Targalt Internetis“ viis noortepaneeli liiget koos noortepaneeli koordinaatori Gertha Teidla-Kunitsõniga 8.-10. augustil Vilniuses toimunud Baltimaade noortepaneelide suveseminaril. Seminari tulemusena valmisid 10 õppevideot eesti, läti ja leedu noorte poolt, mis on kättesaadavad Youtube-i kanali kaudu.

2017. aasta maist novembrini toimus HITSA juhtimisel „Youtube feed“ projekt, kus osalesid noortepaneelide liikmed Eestist, Leedust ja Austriast. Eesti noortepaneelist osales kolm liiget, kes koostasid kolm videot internetiohutusest.

¹ Soome organisatsiooni Pelastakaa lapset ry poolt väljaantud juhendmaterjalist „Ota puheeksi. Internet ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö“.

² Vaata lähemalt: <http://www.targaltinternetis.ee/noortepaneel/>

Eesti noortepaneeli liikmete poolt valminud video „Interneti ohutus“ („Internet Safety“) pälvis kõikide videote hindamisel esikoha.

Turvalise interneti päev

Targalt internetis päeval osales enda korraldatud üritustega kokku 138 kooli, 26 lasteaeda ja 21 noortekeskust üle Eesti. Kokku võttis üritustest osa 29 292 last ja noort. Kõik Targalt internetis päeva tähistanud koolid, lasteaedad ja noortekeskused kanti virtuaalsele Eesti kaardile, mis avaldati nii projekti kodulehel www.targaltinternetis.ee kui ka Haridusportaali kodulehel www.koolielu.ee. Turvalise interneti päeval külastati projekti veebilehte 2 068 külastaja poolt 4 548 korda, perioodil 11.01- 11.02 külastati projekti veebilehte 10 169 külastaja poolt 25 022 korda. Kokku vaadati sel perioodil veebilehe erinevaid lehti ja alamlehti 85 594 korda.

Lastekaitse Liidu eestvedamisel koostati veebiajakirja „Märka last“ temaatiline erinumber, mille artiklid käsitlesid mitmesuguseid interneti ja nutiseadmete kasutamise eri tahke. Toimus ka veebinar lapsevanematele „Elu sotsiaalmeedias: kuidas jagada enda elu lähedaste privaatsust säilitades“. Huvi veebinari vastu oli suur, kuigi kõik registreerunud reaalajas siiski veebinari ei jälginud (reaalajas jälgijaid oli ca 90).

Turvalise interneti päeva tähistamise kampaania raames kuulutati HITSA poolt välja õpilaskonkurss Mängumaraton. Võistluse lõpptähtajaks 23. aprilliks esitati 95 omaloodud mängu, mille loomisel osales kokku 240 last/noort.

Vihjeliin

Vihjeliin (www.vihjeliin.ee) on MTÜ Lastekaitse Liit poolt pakutav veebipõhine tasuta teenus, mis võimaldab interneti kasutajal edastada teavet internetis levivast laste seksuaalset väärkohtlemist esitavast materjalist. Vihjeliin on ka rahvusvahelise assotsiatsiooni INHOPE liige, kuhu kuuluvad 51 vihjeliini (hotline) üle maailma. Koostöö eesmärk on panustada laste seksuaalset väärkohtlemist esitava materjali leviku tõkestamisele internetis. Vihjeliini kaudu saab teabe internetis levivast laste seksuaalset väärkohtlemist esitavast materjalist edastada anonüümselt. Iga teate sisu hinnatakse vastavalt riigisisestele seadustele ning ebaseadusliku materjali korral edastatakse teave vastava riigi vihjeliinile, kus materjal on üles laetud – Eestis üles laetud materjali korral edastatakse teave Politsei- ja Piirivalveametile.

2017. aastal käideldi vihjeliini veebikeskkonna kaudu kokku 335 teadet, nendest 82 sisaldas teavet ebaseaduslikust materjalist, so laste seksuaalset ärakasutamist esitav materjal, 126 teadet sisaldas materjali, mis osutus lastele ebasobivaks ning kergelt ligipääsetavaks ja 127 teadet sisaldas muud infot. Laekunud teadetest ebaseadusliku materjali kohta edastas Eesti vihjeliin INHOPE võrgustiku teabesüsteemi ICCAM kaudu 69 teadet teiste riikide vihjeliinidele. Eestile omakorda kohta laekus ICCAM-i kaudu 13 teadet.

Raamat „Mina olen enda oma“

2017.aastal lõppes Justiitsministeeriumi poolt finantseeritud projekt „Väärtustan ennast ja teisi – teabematerjalid ennetamiseks 6-10 aastaste laste seksuaalset väärkohtlemist“. Projektitöö tulemusena valmis raamat „Mina olen enda oma, mis on mõeldud lastele vanuses 6-10 eluaastat, kuid sobib ka vanematele lastele. Raamatu eesmärk on toetada lapse positiivse enesehinnangu kujunemist, anda teadmisi oma keha arengust, piiride seadmisest ning nende austamisest. Raamatu lugude autor on lastekirjanik Juhani Püttsepp, illustratsioonid ja kujunduse on loonud kunstnik Kristi Kangilaski.

Raamatuga kaasneb juhendmaterjal õpetajale ja lapsevanemale, mis on abiks lastega raamatus käsitlevate teemadega arutlemisel ja laste võimalikele küsimustele vastamisel. Juhendmaterjali koostasid inimeseõpetuse ja psühholoogia õpetaja, noortenõustaja Eva Palk Inimeseõpetuse Ühingust ning lastearst ja psühhoterapeut Lemme Haldre. Raamat ja juhendmaterjal on nii eesti kui ka vene keeles ning need on kättesaadavad ka veebiversioonina³:

³ eesti keeles <http://www.lastekaitseliit.ee/raamat/mina-olen-enda-oma/> ja vene keeles <http://www.lastekaitseliit.ee/raamat/ja-prinadlezu-sebe/>.

Multidistsiplinaarne laste hindamis- ja osalusvahend lastekaitse talitlustes: koolitusprogrammi moodulid ja „tööriistakast“, rahvusvaheline võrgustik (MAPChiPP)

Rahvusvahelise projektiga MAPChiPP (Multi-disciplinary Assessment and Participation of Children in Child Protection Proceedings: training program with modules and tool box, international network) alustas Lastekaitse Liit 2016. aasta jaanuaris koos 7 partnerorganisatsiooniga Saksamaalt, Hollandist, Ungarist, Soomest, Inglismaalt, Rumeeniast ja Portugalist. Programm kestis kuni 2017. aasta lõpuni ja seda rahastas Euroopa Komisjon ning kaasrahastajateks olid Sotsiaalministeerium, Siseministeerium ja Justiitsministeerium. Samuti panid projektile õla alla Sotsiaalkindlustusamet,

Tervise Arengu Instituut, Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool (www.mapchipp.com).

Projekti eesmärgiks oli laste heaks või lastega töötavate praktikute (õigustöötajad, sotsiaal- ja tervishoiutöötajad, politsei) oskuste suurendamine läbi multidistsiplinaarsete koolituste. Selleks koolitati projekti raames välja 15 koolitajat erinevatelt erialadelt, kes hakkavad pärast koolituse läbimist oma valdkonna praktikutele koolitusmoodulitesse koondatud teadmisi edasi andma. Eesti poolseteks spetsialistide koolitajateks olid Nõmme linnaosavalitsuse lastekaitse peaspetsialist Kati Valma ning Tallinna Ülikooli dotsent Kristjan Kask.

Projekti raames avaldati 14 temaatilist artiklit ajakirjas „Märka last“ ning toimusid mitmed ümarlauad nii spetsialistidele kui ka poliitika kujundajatele.

Novembri lõpus toimus projekti raames 2-päevane üritus, kus 23. novembril viis praktilise seminari lastega töötavatele spetsialistidele läbi Suurbritannia lastekaitse ekspert Carla Thomas. 24. novembril leidis aset Lastekaitse Liidu aastakonverents „Kuidas elas Eestimaa laps? Koostöös lapse heaks“, mille põhiteemaks oli multidistsiplinaarne koostöö õigustrikkunud laste toetamisel.

PROJEKTI RAAMES VALMINUD 12 INGLISE KEELSET KOOLITUSMOODULIT

- Multidistsiplinaarse koolituse raamistik
- Lapse õigused ja lapse huvid
- Lapse hooletusse jätmine, emotsionaalne ja vaimne väärkohtlemine
- Informatsiooni dokumenteerimine
- Informatsiooni analüüsimine
- Sekkumiste planeerimine
- Lastega suhtlemise põhimõtted
- Lapse ja vanema osalus otsuste tegemises
- Multidistsiplinaarse koostöö põhimõtted
- Haavatavus
- Eetilised aspektid
- Lapsesõbralik menetlemine

Hea nõu lastega peredele

Projekt “Hea nõu lastega peredele” keskendub ennekõike majanduslikult kindlustamata lastega peredele tasuta õigusabi osutamisele ning õigusteenuse kättesaadavuse parandamisele ja õigusteadlikkuse suurendamisele tervikuna.

Tasuta perekonnaõigusalsed nõustamised toimusid eelneva registreerimise alusel igal kolmapäeval kell 15.00-18.00 Lastekaitse Liidu büros, Tallinnas. Samuti nõustati Skype'i vahendusel kliente Hiiumaal ja Sillamäel, seda koostöös Hiiumaa Lastekaitse Ühingu ja Sillamäe Lastekaitse Ühingu. Piirkondlik lähenemine on väga oluline, kuna õigusabi kättesaadavus ääremaal on keeruline.

Koostöös Eesti Advokatuuriga ja advokaatide *pro bono* panusel osutati projekti “Hea nõu lastega peredele” raames 2017. aastal tasuta õigusabi kokku 154 inimesele sh 53 venekeelsele kliendile. Tallinnas sai tasuta õigusabi 129

inimest, Hiiumaal 8 inimest ja Sillamäel 17 inimest. Keskmiselt kulus ühe inimese nõustamiseks 50 minutit. Põhilisteks teemadeks olid hooldus- ja suhtlusõigus, elatise väljanõudmine ning isaduse tuvastamine /vaidlustamine.

Nõustamisel osalenud inimesed andsid advokaatide tegevusele väga positiivset tagasisidet – 99% vastanutest kinnitas, et sai oma küsimusele vastuse. Nõustamist peeti vajalikuks ja inimestele meeldis, et advokaadid suhtlesid nendega südamliselt ja avatult.

Projekti raames avaldati ka 6 temaatilist artiklit ajakirjas „Märka last“, millest 3 artiklit tõlgiti ka vene keelde ning avaldati lisaks Lastekaitse Liidu kodulehel: www.lastekaitseliit.ee/vajad-abi/hea-nou-lastega-peredele/temaatilised-materjalid.

Lastega töötavate spetsialistide pädevuse tõstmine

2017. aastal jätkas Lastekaitse Liit lastega töötavate spetsialistide teadmiste suurendamist läbi koolitusseminaride sarja „Samal poolel – lapse poolel“. Samuti pakuti koostöös Tartu Ülikooliga lapse õiguseid käsitlevaid valikaineid Tartu Ülikooli tudengitele.

Projekt „Samal poolel – lapse poolel“

2017. aastal viidi koostöös Sotsiaalkindlustusameti (SKA), Eesti Advokatuuri ja Tallinna Ülikooliga läbi kaks tasuta õiguslast seminari sarjas „Samal poolel – lapse poolel“. 6.06.2017 toimus sarja 8. seminar, kus osales kokku 182 lapsega töötavat spetsialisti. Sel korral oli seminari teemaks psühhiaatrilise erivajadusega lapsevanemad. 23.11.2017.a. toimus järjekorras 9. seminar, kus osales 130 erialaspetsialisti üle Eesti. Koolituspäeva teemal „Hindamis- ja analüüsiostkuste arendamine lapse heaolu hindamisraamistiku abil“ viis läbi Suurbritannia kvalifitseeritud sotsiaaltöötaja ja London Borough of Merton kohaliku omavalitsuse konsultant Carla Thomas.

Lapse õiguste moodul

Õppemoodulit koordineeris Tartu Ülikooli dotsent Dagmar Kutsar ning selle raames pakuti 2017. aasta I poolaastal Tartu Ülikoolis kahte valikainet: „Praktiline töö laste ja peredega“ (kuraator Dagmar Kutsar ja lektorid Raul Heido, Lemme Haldre, Marina Paddar ja Malle Roomeldi) ning „Sissejuhatus lapse õigustesse“ (kuraator Katre Luhamaa). Kokku läbisid nimetatud valikained 28 tudengit.

Lastekaitse Liidu poolt läbi viidud küsitlused

Küsitlus LÕK-i rakendamise monitoorimiseks

2017. aasta aprillist augustini viis Lastekaitse Liit 7-18aastaste laste ja kohalike omavalitsuste hulgas läbi kordusküsitluse „Laste osaluse toetamine ja kaasamine otsustusprotsessides“, millele vastas 856 last ja 49 omavalitsust. Küsimustikku levitati koostöös Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu, ENTK, Eesti Noorteühenduste Liidu ja avatud noortekeskustega (vt lähemalt <http://www.lastekaitseliit.ee/wp-content/uploads/2017/10/Laste-osalus-ja-kaasamine-otsustusprotsessidesse-2.pdf>).

Küsitlusele vastanud 856-st lapsest oli 698 eesti ja 158 last vene emakeelega ning vastanutest 406 olid mees- ja 450 naissoost. Vastajate keskmine vanus oli eestikeelsetel vastajatel 12,9 ea ja venekeelsetel 14,5 ea.

Uuringu tulemused avalikustati vahetult enne kohalike omavalitsuste valimisi oktoobris ja novembris edastati need koos küsitluses osalenud laste ettepanekutega omavalitsustele.

Küsitlus „Sinu lapse koolikott“

Lastekaitse Liit poole on pöördunud aastate jooksul paljud lapsevanemad murega, et lapse koolikott on igapäevaselt väga raske. Avalikkuses on teemat pikalt käsitletud ja lapsevanemad on mures, et õpikud ja töövihikud on suure formaadi ja mahuga, ning koolid on passiivsed lahenduste pakkumisel koolikoti kogukaalu vähendamiseks, sh ei võimalda õppetöö korraldus paljudes Eesti koolides tihti hoida koolikottide raskust lubatud piirides.

Küsitlus oli suunatud 1.-9. klassi õpilaste vanematele. Küsitluses osales 3 418 lapsevanemat üle Eesti ja kõige aktiivsemad olid 1. ja 3. klassi õpilaste vanemad. Lapsevanemate aktiivsus küsimustikule vastamisel ja ettepanekute tegemisel näitab, et koolikoti (üle)kaalu teema on nii laste kui ka lapsevanemate jaoks väga oluline. Seega riik, omavalitsused kui kooli pidajad ning koolid (mh õppekorralduslikke muudatusi ellu viies) peavad antud teemale lahenduskeskselt lähenema. Samuti on oluline roll kooli ja kodu koostööl (vt lähemalt <http://www.lastekaitseliit.ee/wp-content/uploads/2016/05/Uuring-Sinulapsekoolikott.pdf>).

Küsitlusest tulenevad lapsevanemate ettepanekud esitas Lastekaitse Liit nii Haridus- ja Teadusministeeriumile, tervise- ja tööministri poolt kokku kutsud kooliõpilaste tervisekaitse töörühmale, kui ka koolidele.

Programm „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“

Programm „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ ennetab laste väärtushinnangute kujundamise kaudu nende riskikäitumist ja suurendab vaimset ja füüsilist turvalisust õpi- ja kasvukeskkonnas, on suunatud lastele ja spetsialistidele lasteaia ja põhikooli I astmes ning lapsevanematele ja kogukonnale. Programm järgib Taanis The Mary Foundation ja Save the Children Denmark koostöös loodud meetodikat „Fri for mobberi“⁴. Meetodika sümboliks olev liilat tooni mängukaru nimega Sõber Karu on saanud suurele osale lasteaialastest ning paljudele lastele koolides heaks kaaslaseks, kelle toel õpitakse ja harjutatakse sallivust, hoolivust, austust ja julgust.

2017. a liitus programmiga 9 uut lasteaeda ja 10 uut kooli. 2017. aasta lõpuks on „Kiusamisest vabaks!“ meetodika rakendamise õiguse saanud 133 kooli ja 465 lasteaeda üle Eesti ning üks Soomes asuv lasteaed Eestist pärit lastele.

METOODIKA „KIUSAMISEST VABAKS!“ PÕHIVÄÄRTUSED

- Sallivus - näha ja aktsepteerida ümbritsevat mitmekesisust ning kohelda üksteist võrdsena
- Austus - suhtuda jaatavalt ja hoolivalt igasse lapsesse, olla kõigile hea kaaslane, võtta omaks mitmekesisus ja tunnustada teiste laste erinevusi ja asutada igäühe kombeid
- Hoolivus - näidata üles huvi, osavõtlikkust, muret ja abivalmidust kõigi kaaslaste vastu
- Julgus - jääda endale kindlaks ja seada oma piirid. Välja astuda, nähes lapsi teiste piire rikkumas. Olla valmis tegutsema ebaõigluse vastu

„Kiusamisest vabaks!“ meetodika koolitused

2017. aastal jätkusid „Kiusamisest vabaks!“ meetodika põhi- ja jätkukoolitused õpetajatele ja haridusasutuste juhtkondade liikmetele üle Eesti.

Põhikoolitusi lasteaedadele toimus kokku 8 sh esmakordselt toimus Ida-Virumaal põhikoolitus venekeelsetele spetsialistidele. Kokku osales lasteaedade põhikoolitustel 258 õpetajat. Jätkukoolitusi lasteaedade õpetajatele toimus 10 ja neis osales kokku 318 õpetajat.

Koolide meeskondadele toimus kokku 3 põhikoolitust ja neis osales 65 õpetajat. Jätkukoolitusi toimus 6 ja neis osales kokku 83 õpetajat.

2017. aastal eraldati Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu täiendavad riigieelarvelised vahendid „Kiusamisest vabaks!“ meetodika arendamiseks. Täiendava rahastuse toel viidi 2017. aastal esmakordselt läbi kooliterviklik põhikoolitus Tallinna Inglise Kolledži kooliperale. Koolitusel osales kokku 53 õpetajat ja juhtkonna liiget. Tallinna Inglise Kolledži Lastevanemate Akadeemia omavahendite arvel toimusid ka „Kiusamisest vabaks!“ meetodikat ja kiusamise teematikat avavad koolitused 1.-5. ja 6.-12. klassi õpilaste lapsevanematele.

⁴ Inglise keeles Free of Bullying ja eesti keeles „Kiusamisest vabaks!“

Metoodikakeskuste ja piirkondlike kontaktisikute tegevused

Kuna projekti maakondlike kontaktisikute võrgustikku kuulunud maavalitsuste haridusspetsialistide ametikohad koondati 2017. aasta septembrist, tekkis vajadus motiveerida juba töötavaid kontaktisikuid ja leida uusi inimesi nende kontaktisikute asemele, kes ametikoha kaotamisest tingituna projekti kontaktisikutena enam ei jätkanud.

Selleks korraldati 01.12.2017. aastal seminar, kus projekti välissuhtluse koordinaator Kerstin Kööp esines ettekandega kiusamise ennetamiseks vajalikust õppeasutuse kultuuri kujundamise rahvusvahelistest kogemustest, mida jagati 07.11.2017.a Kopenhaagenis rahvusvahelisel konverentsil „Mobning anno 2017 - viden & værktøjer“ ning Euroopa Parlamendi saadik Kaja Kallas jagas rahvusvahelist teadmist ja kogemust organisatsioonikultuuri arendamisest.

„Kiusamisest vabaks!“ metoodika metoodikakeskusteks olevate lasteaedade ja koolide koostöös toimus piirkondades 6 maakondlikku teabe-/koolituspäeva, milles osales üle 200 inimese. Teabe- ja koostööpäevade tulemusel laienes kogukondades erinevaid spetsialiste siduv võrgustik ja selles osalevad spetsialistid mõistavad riskikäitumise ennetamise vajadust ning teavad metoodikast tulenevaid võimalusi.

Metoodilised vahendid

Alates 2017. aastast pakutakse programliga liitunud lasteaedadele õppemängu „Sõber Karu“, mis algselt oli ette nähtud lisamiseks koolidele mõeldud metoodilistesse kohvritesse. Metoodika sümboliks oleva Sõber Karu kujuliste tähe- ja arvukaartide (25 tk) abil saab aidata lastel mõista kujundeid, värve, arvusid, rühmitamist, arvu asukoha määramist, arvutamist, tähestikku, häälikuid, moodustada sõnu ja lauseid jms. Mängu saab kasutada läbivalt tegevustes ja õppeainetes, meenutamaks heaks kaaslasena olemise tähtsust ja hoida esil „Kiusamisest vabaks!“ metoodika põhiväärtuseid – sallivust, hoolivust, austust, julgust. Mängule on lisatud juhendmaterjal õpetajale, sh on loodud eraldi juhend nii lasteaia- kui koolis töötavale spetsialistidele.

Eelmisel aastal panustas Lastekaitse Liit koostöös Telia Eesti ASiga küberkiusamise alase mängu „Suurim julgus“ väljatöötamisele. Mäng on loodud nii eesti kui vene keeles ning jagatud koolidele. Mäng sobib kasutamiseks metoodika „Kiusamisest vabaks!“ põhimõtete ja väärtuste (sallivus, hoolivus, austus, julgus) kinnistamiseks, on loodud kasutamiseks põhikooli 2. ja 3. astmes.

Uuringutegevus

2017. aasta esimesel poolaastal viidi läbi uuring, mille eesmärgiks oli ennekõike teada saada, kas ja kuidas on programmi pilootkoolidel tekkinud ühine arusaam kiusamiskäitumise ennetamise ja sekkumise võimalustest. Uuringu valimi moodustasid 25 pilootkooli üle Eesti ning 10 pilootkooli Tallinnast ja Harjumaalt sh 6 gümnaasiumi tüüpi kooli ning 4 põhikooli.

Uuringust nähtub, et kõigi osapoolne suhtumine programmi vajalikkusesse on valdavalt positiivne, kuid programmi edukas rakendamine sõltub kõikide sihtgruppide ühisest pingutusest, mis erinevates koolides on erinev. Uuringust ilmnes otsene seos juhtkonna suhtumise ja programmi rakendamise elujõulisuse vahel, samuti et õpetajate motivatsiooni hoidmisel on ülioluline, kuidas teadvustatult suudab ta näha ennast kui väärtuskasvatajat. Kitsaskohtadest nähtus ka, et lapsevanemate kaasamine viisil, mis annab neile aktiivsema osapoolse rolli, on eesti õpetajate jaoks jätkuvalt raske.

UURINGURAPORTI KOKKUVÕTLIKUD JÄRELDUSED

- „Kiusamisest vabaks!“ metoodika edukas rakendamine eeldab õppeasutuses head võrgustikutööd ja pidevat motiveerimist ning innustamist
- Õpetajad suudavad üha enam „Kiusamisest vabaks!“ metoodika elemente tuua õppeprotsessi, teadvustades ja kinnistades erinevate õppeülesannete kaudu sel moel metoodika keskseid põhiväärtusi
- Lasteaia „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ programmis osalenud laste sotsiaalsed oskused on koolis paremad, nad suudavad paremini sõnastada oma seisukohti ning julgevad kiusamisolukorras sekkuda ja vajadusel abi paluda
- Lapsevanemad on huvitatud endi suuremast kaasatusest, kuid ootavad initsiatiivi eelkõige õpetajatelt
- Klassides, kus metoodikat aktiivsemalt kasutati, olid põhjalikumad teadmised põhiväärtustest ning ka kiusamisolukordasid esines märgatavalt vähem

Teadusartikkel

2015-2016 kestnud metoodika „Kiusamisest vabaks!“ tulemusuuringu tulemuste alusel avaldati teadusajakirjas "Problems of Education in the 21st Century", Vol.75, no 1 Tallinna Ülikooli teadurite Leida Taltsi, Sirje Pihti ja Maia Muldma artikkel „Family-teacher partnership in fostering the development of children’s social skills using the bullying prevention programme „Free from bullying“ in Estonian schools.“⁵

Koolirahu

2016/2017 õppeaastal oli Koolirahu saareks Hiiumaa ja üheks populaarsemaks ürituseks, mis Koolirahu raames saarel läbi viidi, oli klassiväljakutse, mille raames osales nädalasel üritusel kokku 257 klassi ja 4 704 õpilast.

Koolirahu lepingu allkirjastasid traditsiooniliselt 1. septembril 2016 toimunud aktusel Haridus- ja Teadusministeeriumi, MTÜ T.O.R.E, Lastekaitse Liidu, Eesti Õpilasesinduste Liidu ja Hiiumaa omavalitsuste esindajad.

KOOLIRAHU LEPING

Märkame, kuulame ja tunnustame üksteist
oleme sallivad, hoiame kokku ja aitame üksteist

Hoidume vägivallast ja meelemürkidest –
kool peab olema turvaline ja mõnus paik!

Teeme koostööd ja osaleme aktiivselt koolielus
Armastame õppimist ja õpetamist!

Ajakiri „Märka last“

Lastekaitse Liidu ajakiri „Märka last“ sai loodud tutvustamiseks lapse õiguste edendamise alast tegevust ning andmaks häid näpunäiteid lapsevanematele. Ajakiri ilmus esimest korda 2009. aastal ja kuni jaanuarini 2014 ilmus ajakiri paberkanalil. Pärast seda on ajakiri kättesaadav elektroonilisel kujul (välja arvatud mõned erinumbrid) internetist aadressil: <http://ajakiri.lastekaitseliit.ee/>.

Ajakiri sisaldab artikleid Lastekaitse Liidu peamistest tegevustest ja suundadest ning Liidu partnerite artikleid. Artiklite kaudu jagatakse informatsiooni, nõuandeid ja näpunäiteid erinevatele sihtgruppidele, kelleks on muuhulgas lastega tegelevad ametnikud ja töötajad, lapsevanemad ja teemast huvitatud isikud.

2017. aastal ilmus ajakiri „Märka last“ 12 korda, millest 4 olid erinumbrid, mis olid põhendatud ühele kindlale valdkonnale

MÄRKA LAST ERINUMBRID 2017. AASTAL

- Projekti „Targalt internetis“ erinumber
- Kaks erinumbrit metoodika „Kiusamisest vabaks“ teemal
- Alaealiste õigusrikkujate süsteemi muudatuste erinumber

Viimane erinumber tõlgiti täies mahus vene keelde. Samuti tõlgiti vene keelde ka teisi ajakirja numbrites ilmunud temaatilisi artikleid.

Kokku ilmus 432 lehekülge materjali ja ühe ajakirja keskmine maht oli 36 lehekülge. Ajakirja kodulehte külastati aasta jooksul 56 193 korda 46 646 unikaalse kasutaja poolt ning keskmiselt avati ühe kasutaja poolt ühel sessioonil 2,88 lehekülge. Lehekülje külastajatest 30,9% kasutas venekeelseid seadeid. Elektrooniline ajakiri jõudis e-postina 1 864 tellijale. Populaarseim artikkel ilmus augustikuisel ajakirjas ja see sisaldas nõuandeid esimesse klassi mineva lapse vanemale. Veebikirjas ilmunud artiklite valimikku on igakuiselt avaldanud ka Postimehe ja Delfi portaalid.

⁵ Artikkel on internetist: http://www.scientiasocialis.lt/pec/node/files/pdf/vol75/102-111.Talts_Vol.75-1_PEC.pdf

Lapse õiguste kuu

Kogu maailmas tähistatakse 20. novembril rahvusvahelist lapse õiguste päeva. Eesti ühines ÜRO lapse õiguste konventsiooniga 20. novembril 1991. aastal. Ka 2017. aasta novembris toimus mitmeid temaatilisi üritusi, sh teadlikkuse tõstmise üritusi.

Traditsiooniliselt pöörati lapse õiguste kuu (november) raames erinevate tegevustega tähelepanu LÕK-i põhimõtetele ja muuhulgas oli fookuses riigis läbiviidav õigusrikkumisi toime pannud lastega tegelemise reform. Sel kuul anti välja ka ajakirja „Märka last“ erinumber.

LAPSE ÕIGUSTE KUU RAAMES MUUHULGAS:

- korraldati ideekonkurss lastele teemal „Koostöös lapse heaks“, kuhu oodati ideid, kuidas saaks kaasa aidata, et noor ei rikuks seadust. Ideekonkursi võitja kuulutati välja 24. novembril toimunud aastakonverentsil „Kuidas elad, Eestimaa laps? Koostöös lapse heaks“.
- korraldati lastekaitsetöötajate seminar sarjast „Samal poolel – lapse poolel“ (vt lähemalt eespool).
- viidi läbi Lastekaitse Liidu aastakonverents „Kuidas elad, Eestimaa laps? Koostöös lapse heaks“ (vt lähemalt allpool)
- koostöös partneritega korraldati PÖFF-i alafestivali Justfilmi raames lapse õiguse programmi näitamine (vt lähemalt allpool).
- osaleti koos Lastekaitse Liidu noortekogu liikmetega Läänemeremaade nõukogu lapse õiguste ekspertgrupi poolt korraldatud lapse kehalise karistamise teemalisel arutelul.
- 19.-23. novembril osales noortekogu liige Dalia Domaniga Eurochildi laste nõukogu (Eurochild Children's Council) avakohtumisel Brüsselis.

Aastakonverents „Kuidas elad, Eestimaa laps? Eile, täna, homme“

24. novembril 2017.a toimus traditsiooniline Lastekaitse Liidu aastakonverents (<http://konverents.lastekaitseliit.ee>), mis keskendus Eestis toimuvatele olulistele muutustele tegelemisel õigusrikkumise toime pannud alaealistega. Konverentsil „Kuidas elad, Eestimaa laps? Koostöös lapse heaks“ käsitleti taastava õiguse, spetsialistide koostöömudelite ja laste ning perede kaasamise arengusuundi ja tutvustati toimivaid praktikaid. Suurbritannia ja Soome spetsialistid tutvustasid multidistsiplinaarse koostöö põhimõtteid ning alaealiste õigusrikkujate kohtlemise häid praktikaid. Konverentsi raames viis noortekogu läbi tänavaküsitluse temaatilise videokokkuvõttena. Viru Vangla noorteosakonnas viidi läbi küsitlus, noorte kinnipeetavate mõtted olid presenteeritud aastakonverentsil. Konverents toetus MAPChiPP projekti põhimõtetele ja projekti käigus saadud sisendile.

Konverents korraldati koostöös Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Siseministeeriumi, Sotsiaalkindlustusameti, Politsei- ja Piirivalveameti ja Riigiprokuratuuriga. Konverentsil osales 234 inimest ning sellelt tehti otseülekanne, mis on järelvaadatav siit: <https://arvamus.postimees.ee/4321307/otseulekanne-konverentsilt-multidistsiplinaarne-koostoo-lapse-heaolu-toetamiseks-ja-alaealised-oiussusteemis>.

Just Filmi lapse õiguste programm

Just Film toimub igal aastal novembrikuus PÖFFi raames ja selle üheks alaprogrammiks on lapse õiguste programm. Programmi eesmärgiks on panna vaatajaskonda mõtlema selle üle, kas teame, millised on laste jaoks olulised küsimused nende igapäevaelus ning mida nad endalt ja teistelt kivalt, kuid sageli varjatult ootavad. Igal aastal valitakse programmi just Eesti ühiskonna jaoks aktuaalsetele teemadel jutustavad filmid.

17.-26. novembrini 2017. aastal näidati Just Filmi raames traditsiooniliselt ka lapse õiguste programmi, mille koostasid Justiitsministeerium, Lastekaitse Liit, lasteombudsman, Just Film ning Sotsiaalministeerium Norra toetusprogrammi „Rahvatervis“ raames.

2017. AASTA JUSTFILMI LAPSE ÕIGUSTE PROGRAMMI FILMID

- Mida inimesed ütlevad
- Sinise ukse taga

- Suvi 1993
- Parim kõikidest maailmadest
- Hädas iseendaga
- Väike sadam
- Leia see loll mõrd ja viska ta jõkke
- Kusagil Tonga saarel

Rohkem kui pooltele filmiseanssidele järgnesid ka temaatilised arutelud valdkonna spetsialistidega. Lastekaitse Liit korraldas kokku 2 arutelu, filmide „Parim kõikidest maailmadest“ ja „Sinise ukse taga“ paremaks mõtestamiseks. Programmi põhjal koostasid meeskonnaliikmed ühise artikli, mida avaldati ajalehes Postimees.

Riigisisene ja rahvusvaheline koostöö

Rahvusvaheline koostöö on alati olnud Lastekaitse Liidu üheks oluliseks suunaks. Rahvusvahelise suhtluse kaudu on Liit toonud Eestisse mitmeid olulisi praktikaid ja jaganud teistele ka oma häid kogemusi ja edusamme. Hea rahvusvaheline koostöö loob võimalused laiapinnaliste projektide ja ettevõtmiste teostamiseks.

Traditsiooniliselt on Lastekaitse Liidul olnud aastatepikkune tihed koostöö Soome Lastekaitse Keskliidu ja Mannerheimi Lastekaitse Liiduga.

Aktiivselt jätkati tööd Euroopa suurimas lapse õiguste huvikaitse võrgustikus Eurochild – asutajaliikmena tõstatas Lastekaitse Liit üles mitmeid olulisi teemasid ning andis sisendit Euroopa Semestri monitooringusse. Lastekaitse Liidu noortekogu esindajad osalesid aktiivselt Eurochildi laste nõukogu töös.

Oktoobri alguses osalesid Helika Saar ja Helen Saarnik Haagis toimunud rahvusvahelisel konverentsil ISPCAN (International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect), kus nad tutvustasid MAPChiPP projekti mõju ja tulemusi Eestis. Novembris osales Helen Saarnik rahvusvahelisel IFCO konverentsil Maltal, kus kohtuti rahvusvahelise projekti Opening Doors for Europe's Children Campaign partneritega ning samuti tutvustas ta MAPChiPP projekti tulemusi konverentsi ühes töötoas.

Programmi „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ meeskond osales novembris Taanis rahvusvahelisel „Free of Bullying“ 10. aastapäevale pühendatud konverentsil ja rahvusvahelise programmivõrgustiku iga-aastasel seminaril. Koos koolitajatega osaleti vanusegrupile 0-3ea välja töötatud „Kiusamisest vabaks!“ metoodiliste materjalide koolitusel, millega on omandatud õigus asuda metoodilisi materjale ja koolitusmoodulit Eesti oludele vastavaks kohandama.

Samuti panustas Lastekaitse Liit koos noortekogu noortega 2017. aasta jooksul Läänemere maade Nõukogu riskilaste ekspertrühma poolt ellu viidavasse projekti „Vägivallavaba lapsepõlv“.

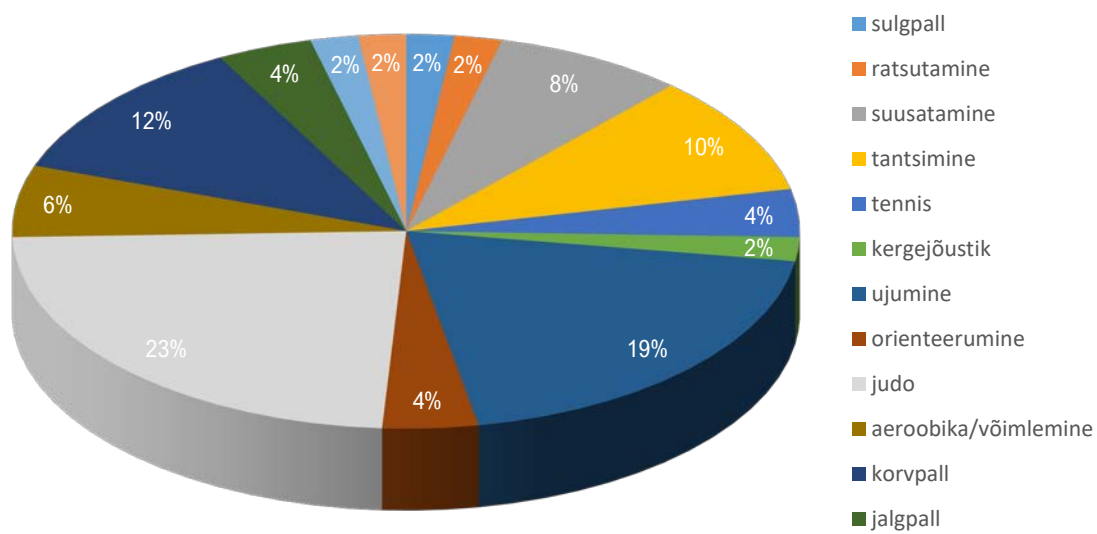
Heategevuskampania „Liblikaefekt“

Valio Eesti AS koostöös Lastekaitse Liiduga algatas 2016. aasta juunist „Liblikaefekti“ heategevuskampania⁶. Kampania jooksul annetas Valio Eesti AS iga 150-grammise Alma liblikaga kohupiimakreemi müügitulust ühe sendi heategevuseks. Kogutud annetused aitab vähekindlustatud lastele jagada MTÜ Lastekaitse Liit. Kampania põhieesmärgiks on vähekindlustatud lastele juhendatud sporditegevuste toetamine aastase osalustasu maksmise kaudu.

2017. aasta jooksul kandideeris 2018. aasta sporditoetusele 54 last ning sporditoetusi eraldati 51 vähekindlustatud lapsele. Stipendiumi taotlusi laekus väga erinevatele spordialadele. Enim sporditoetusi said judokad (23%) ja ujumine (19%).

⁶ Vaata lähemalt internetist aadressil: <http://www.valio.ee/ettevottest/valio-toetab/liblikaefekt>.

Lastekaitse Liidu Fond

Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fondi allfondina tegutsev Lastekaitse Liidu Fond asutati 2002. aastal eesmärgiga toetada põhi- või keskharidust omandavaid andekaid õpilasi ning laiendada nende võimalusi edasiarenemiseks.

Ka 2017. aastal toetas Lastekaitse Liidu Fondi omapoolse panusega transpordiettevõtte Ace Logistics Estonia. 2017. aastal anti välja 3 stipendiumi summas 1 391 eurot.

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevused 2017

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ missiooniks on tegutseda selleks, et lapsed ja noored saaksid erinevate valikute kaudu sisukalt aega veeta, õppida ja kogemusi saada. Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ põhitegevusaladeks on MTÜ Lastekaitse Liidule kuuluvates lastelaagrites laagritegevuste ja noortevahetuste korraldamine. Osaühingu tööd ja Remniku lastelaagrit juhib osaühingu juhatuse liige Alar Tamm, Pivarootsi laagri juhatajaks on Katrin Kadakas.

Osaühingu tegevuste ankruteks on erineva sisuga noortelaagrid, kus 2017. aastal osales kokku 1939 last vanuses 8-15-aastat.

Nendest lastest 989 last suunati laagrisse omavalitsuse lastekaitsevõrgustiku, asenduskodude jt lastega tegelevate asutuste kaudu.

Laagritegevused 2017. aastal

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ viis 2017. aastal läbi mitmeid laagritegevusi:

- Tallinn Reval Rotary Klubile pakuti laagriprogrammi „Päikeselaager“ korraldamiseks Remniku baasi;
- Koostöös Lastekaitse Liidu, SA Tallinna Lastehaigla, Tallinna Lastehaigla Toetusfond SA ja Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuametiga korraldati suvelaager ülekaalulistele lastele, kus osales 20 last;
- koostöös Eesti Lastekirjanduse Keskusega toimus 60 lapsele „Loovuslaager VASS“;
- Sally Studio aitas lastele korraldada „Loodusvaatluse“, mille raames keskenduti looduse vaatlemisele ja kunsti tegemisele;
- traditsiooniliselt viidi Saue Noortekeskusega koostöös läbi kunsti- ja seikluslaager „Suvi Pivarootsis“ ning Pelgulinna Lastekaitse Ühing pakkus noortele erinevaid laagriprogramme.

Investeeringu- ja arendustegevused Remniku ja Pivarootsi laagrites

MTÜ Kodukant Läänemaa ja PRIA Leader meetme toetuse kaudu rajati Pivarootsi õppe- ja puhkekeskusesse puhke- ja telkimisala ning valmisid puhkealal rajatised ja taotlus vabaõhusaali rajamiseks.

Saint-Gobain Ehitustooted AS toel teostati projekt „Lastekaitse Liidu lastelaagrite mänguväljakute parendamine ja Remniku lastelaagri joogiveesüsteemi renoveerimine“.

Remniku õppe- ja puhkekeskuse saunamajale ehitati väliterrass, paigaldati IV majutusmaja kasutamiseks metallist evakuaatsioonitrepp, kapitaalremondi läbisid klubisaalis lavatagused teenindus- ja abiruumid ning remonditi välisvalgustuse süsteem.

TOETAJAD JA PARTNERID 2017

- Haridus- ja Teadusministeerium
- Eesti Noorsootöö Keskus
- Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet
- Tallinna Spordi- ja Noorsooamet
- SA Teaduskeskusega AHHA
- Kultuuriministeerium
- Integratsiooni Sihtasutus
- Riigimetsa Majandamise Keskus sh Kauksi Looduskeskus
- Tallinna Reval Rotary Klubi
- Saint-Gobain kontsern/ Saint-Gobain Ehitustooted AS
- Savonia Ametikõrgkool (Iisalmi)
- Ida- Virumaa Rajaleidja Keskus

Lastekaitse Liit organisatsioonina

MTÜ Lastekaitse Liit loodi 2. oktoobril 1998. Kuigi õiguslikult ei olda 28. aprillil 1919 asutatud Eesti Lastekaitse Ühingu õigusjärglane, siis peetakse au sees samu aateid ning täidetakse sarnaseid eesmärke.

Põhikirjalised tegevused

Lastekaitse Liit on kodanikualgatusel põhinev ning avalikes ja heategevuslikes huvides tegutsev mittetulunduslik organisatsioon. Liidu tegevuse eesmärkideks on lapse õiguste kaitsmine, lastekaitsealase tegevuse arendamine, osalemine noorsoo- ja perepoliitika väljatöötamises ja rakendamises ning Liidu liikmete ühiste huvide eest seismine.

MISSIOON

Aidata kaasa lapse õiguste tagamisele ja lapsesõbraliku ühiskonna kujunemisele

VISIOON

Ühiskonnas lapse õigusi mõjukalt edendav organisatsioon, mis algatab ja viib ellu lastekaitsealaseid tegevusi ning toetab igakülgset oma liikmeid

Eesmärkide saavutamiseks tegutseb Lastekaitse Liit aktiivselt järgmistes põhisuundades:

- töötab välja ja viib ellu lastekaitsealaseid projekte ning programme, kogub materiaalselt abi ja suunab seda abivajajatele;
- teeb koostööd riigi- ja omavalitsusorganite, teiste avalik- ja eraõiguslike juriidiliste isikutega, võtab osa koos nendega koostatud ühisprojektidest ja -programmidest;
- tellib lastekaitsealaseid uurimistöid;
- korraldab lastekaitsealast teavitust ja koolitust;
- korraldab üritusi;
- teeb ettepanekuid lastekaitsealaste õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks ja täiendamiseks;
- kirjastab lastekaitsealaseid trükiseid ja avaldab teavet oma tegevusest;
- arendab majandustegevust oma eesmärkide saavutamiseks;
- asutab iseseisvalt või koos teiste isikutega sihtasutusi;
- osaleb rahvusvaheliste lastekaitse ühenduste töös;
- abistab Liidu liikmeid lastekaitsealases tegevuses, omavahelise koostöö korraldamises ja koordineerimises;
- maksab stipendiume;
- toetab Noortekogu kaudu laste osalust;
- täidab muid ülesandeid lähtudes tegevuse eesmärgist.

Lastekaitse Liidu põhitegevused on suunatud kolmele tasandile:

ORGANISATSIOON

Liikmete võimendamine eestkoste ja praktilise tegevuse teostamiseks kohalikul tasandil, kohalikest vajadustest lähtuvalt ja koostöös kohaliku omavalitsusega

VALDKOND

1. Jälgib lapse õiguste kaitse ja heaolu tagamise valdkonnas toimuvat
2. Juhib tähelepanu lapse õiguste rikkumistele ja teeb ettepanekuid olukorra parandamiseks
3. Pakub välja ja viib ellu uusi algatusi laste ja perede toetamiseks

ÜHISKOND

Lapse õigustest teavitamine ja ühiskonnas väärtushinnangute ja hoiakute kujundamine lapse õiguste paremaks tagamiseks

Lastekaitse Liidu liikmed

2017. aasta lõpuks kuulus Lastekaitse Liidu liikmeskonda 29 juriidilist isikut (lastekaitse ühingut, seltsi või klubi), kelle põhikirjalise tegevuse eesmärk ja tegevuse põhisuunad on sarnased ja kooskõlas Lastekaitse Liidu eesmärgi ja tegevuse põhisuundadega ning kes soovivad arendada lastekaitsealast tegevust. Liikmeid on pea kõigis

maakondades, vaid Põlvamaal ei ole ühtegi Lastekaitse Liidu liikmesorganisatsiooni. Liikmed moodustavad Lastekaitse Liidu üldkogu, kes on põhikirja alusel organisatsiooni kõrgeimaks organiks.

Lisaks liikmetele on Lastekaitse Liidul ka toetajaliikmed, kelleks põhikirja alusel saavad olla nii juriidilised kui ka füüsilised isikud. Liidu tegevuse toetajatel on õigus olla sõuanda sõnaõigusega kaasatud kõigi liidu organite tegevusse ja nad võivad olla valitud kõikidesse liidu organitesse sh vanematekogusse.

MTÜ Lastekaitse Liit üldkogu toimus 23.04 ja üldkogu läbivaks teemaks oli liikmeskonna motiveerimine ning liikmete tegevuste toetamine. Esindatud oli 22 liikmesorganisatsiooni, vanematekogu ja büroo töötajad, lisaks toetajaliikmed ja koostööpartnerite esindajad. Üldkogul esines sõnavõtuga EMSL-i nõukogu esimees Margo Loor.

Vanematekogu

Vanematekogu täidab üldkoosolekute vahelisel ajal määratud ulatuses üldkoosoleku ülesandeid ning on Lastekaitse Liidu tegevust planeeriv, juhtimist korraldav ja järelevalvet teostav organ. Vanematekogu on 9-liikmeline, sh organisatsiooni president. Vanematekogu liikmed valitakse üldkogu salajasel hääletamisel kolmeks aastaks.

VANEMATEKOGU

Loone Ots, president
Kristel Voltenberg, toetajaliige
Taimi Tulva, toetajaliige
Ene Tomberg, Tallinna lastekaitseühing
Irina Golikova, Sillamäe lastekaitseühing
Inge Järvpõld, Võrumaa lastekaitseühing
Kristi Paas, Saue lastekaitseühing
Toivo Sikk, toetajaliige
Aimar Karu, Kesklinna lastekaitseühing

Lastekaitse Liidu vanematekogu pidas 2017. aastal kokku 9 koosolekut, millest 3 viidi läbi elektrooniliselt. Arutelu all oli Lastekaitse Liidu strateegia 2018-2023 ja selle tegevuskava, liikmeskond, investeringud, kommunikatsioon, koostöö erasektoriga ja rahvusvaheliste partneritega ning Lastekaitse Liidu omandis olevate lastelaagritega seonduv.

Noortekogu

Lastekaitse Liit juures tegutsev Noortekogu on loodud eesmärgiga saada laste ja noorte arvamusi ning ettepanekuid Lastekaitse Liidu tööks ning vahendada neid poliitikakujundajatele. 2017. aastal kuulus noortekogusse 15 noort üle Eesti: Tallinnast, Tartust, Jõhvist, Kohtla-Järvelt ja Haanjast. Noortekogu on loodud 2004. aastal ning põhineb vabatahtlikkusel.

Läbi terve aasta on noortekogu panustanud aktiivselt nii Lastekaitse Liidu tegevustesse, kui ka esindanud laste ja noorte arvamust erinevatel üritustel ning planeerinud 2018. aasta tegevusi (Eurochildi riiklik foorum). Tänu rahvusvahelistele üritustele (Eurochild, FRA) on Lastekaitse Liidu noortekogu kõrgelt hinnatud nii Euroopas, kui ka Eestis. Lastekaitse Liidu koostööpartnerite kutsed noortekogule osalemaks erinevatel üritustel näitab usaldusväärset, mis noortekogu osas on tekkinud.

Väärtuste töötuba ja lapse õiguste töötuba

2016. aastal töötas Lastekaitse Liidu Noortekogu välja väärtuste töötoa. Töötoas arutlevad noored erinevate väärtuste teemadel, mis toetavad lapse osalust ja kaasatust. Töötuba on mõeldud põhikooli õpilastele ning töötuba viivad läbi Noortekogu liikmed ise. 2017. aastal viis noortekogu läbi 4 väärtuste töötuba: 14. veebruaril Haanja põhikoolis; 28. veebruaril Pärnu-Jaagupi põhikoolis (2 töötuba) ja 1. novembril Tabasalu Ühisgümnaasiumis. Lisaks sellele ka lapse õiguste töötubasid.

Noortekogu esindajad ÜRO-s

30-31. jaanuar osalesid neli noortekogu liiget ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ECOSOC) noortefoorumil Eesti esindajatena. ECOSOC-il osalesid Noortekogu liikmed erinevates aruteludes, võttes seeläbi sõna teemadel nagu

tüdrukute ja naiste võrdne kohtlemine, inimväärsed elutingimused ja inimeste heaolu edendamine, vaesuse elimineerimine ning noorte teavitamine säästva arengu eesmärkide teemadel.

Büroo

MTÜ Lastekaitse Liit büroo asub aadressil Endla 6-18, Tallinn. Alates 2016. aasta novembrist juhib organisatsiooni igapäevast tööd juhatuse liige Tõnu Poopuu. 2017. aastal panustasid Lastekaitse Liidu büroos erinevate projektide ja programmide elluviimisesse järgmised spetsialistid:

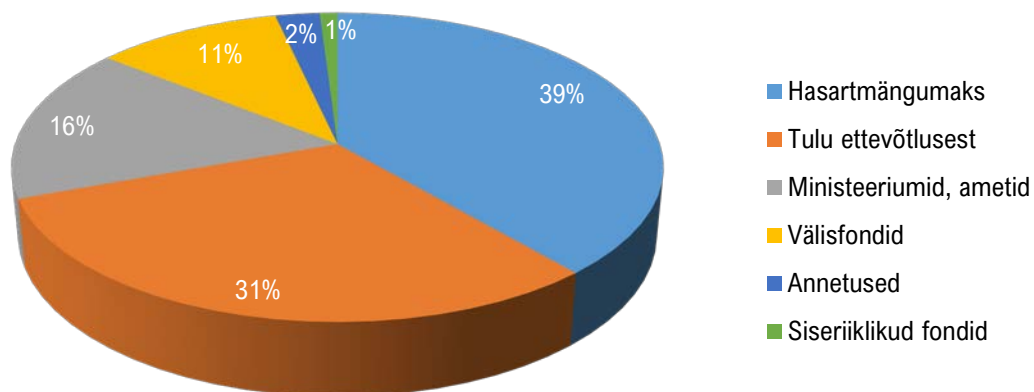
- Helika Saar, lapse õiguste programmi koordinaator;
- Malle Hallimäe, projekti „Targalt internetis“ koordinaator;
- Kerli Valner, projekti „Targalt internetis“ teavitaja;
- Kiira Gornischeff, projekti MAPChiPP projektijuht;
- Helen Saarnik, projektijuht;
- Gertha Teidla-Kunitsõn, võrgustiku koordinaator;
- Viive Rull, programmi „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ koordinaator;
- Marie Tammsaar, programmi „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ koordinaator;
- Grete Landson, kommunikatsioonijuht;

Lastekaitse Liidu rahaasjad 2017

Rahastusallikad 2017

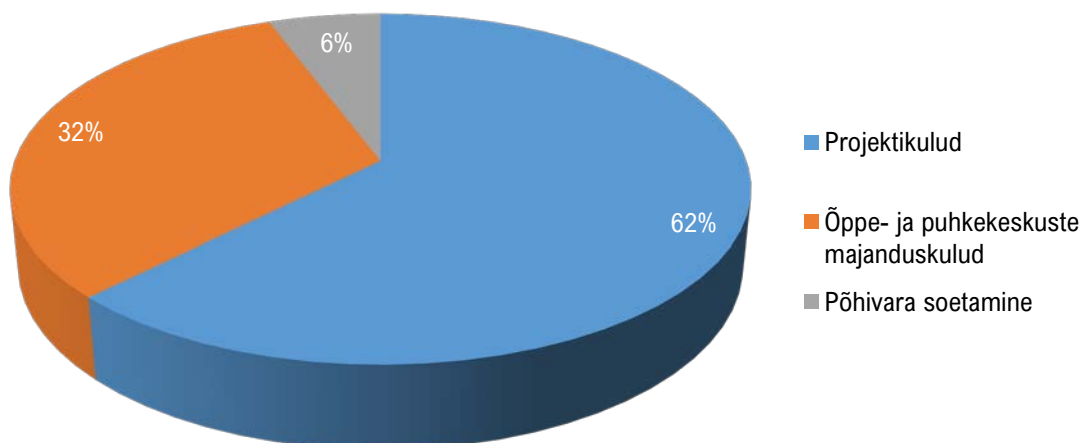
Lastekaitse Liidu 2017.aasta finantsallikatest 995 908 eurost 69% so 689 472 eurot tekkis annetustest ja toetustest ning 31% tuludest 306 436 eurot teenisime ettevõtlustuluna.

Peamisteks toetajateks 2017.aastal olid Hasartmängumaksu nõukogu 384 800 euroga Sotsiaalministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu, Euroopa Komisjon 98 393 euroga, Haridus- ja Teadusministeerium 28 205 euroga ning Justiitsministeerium 20 685 euroga. Samuti toetasid meid Integratsiooni ja Migratsiooni SA 5 338 euroga, Siseministeerium 5 000 euroga, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Inimõiguste Instituut, Tallinna Spordi- ja Noorsootöö Amet ja teised. Annetustena saime 25 340 eurot.

Raha kasutamine 2017

2017.aastal kasutasime kokku 991 823 eurot, sealhulgas 897 809 eurot tegevuskuludeks, 56 616 eurot materiaalse põhivara soetamisel ning 37 398 eurot annetuste ja toetuste väljamakseteks. Sihtotstarbelist toetust kasutasime nii tegevuskulude kui põhivara soetuse finantseerimiseks. Lisaks kasutasime põhivara soetusteks 32 477 euro ulatuses omavahendeid. Tööjõukuludeks kasutasime majandusaastal 493 701 eurot. Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud olid 210 602 eurot ja ettevõtluskulud 143 837 eurot.

Lastekaitse Liidu majandusaasta 2017 lõppes 34 030 euro suuruse negatiivse tulemiga, möödunud majandusaasta (2016) tulem oli positiivne 181 146 eurot.

Lastekaitse Liidu peamised konsolideeritud majandusnäitajad aastatel 2013-2017, eurodes

	2013	2014	2015	2016	2017
Varad	1 484 850	1 278 046	1 212 421	1 253 126	1 209 966
Kohustused	955 994	820 080	628 314	487 873	478 743
Netovara	528 856	457 966	584 107	765 253	731 223
Tulud	824 827	906 889	1 275 277	1 297 903	1 041 732
Kulud	747 716	977 779	1 149 136	1 116 757	1 075 762
Tulem	77 111	-70 890	126 141	181 146	-34 030

Finantsaruanne

Lastekaitse Liidu raamatupidamise aastaaruanne 2017

esitatud konsolideerituna koos Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ raamatupidamise aastaaruandega

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

VARAD		31.12.2017	31.12.2016
KÄIBEVARA	Lisa nr		
Raha		245 867	195 183
Nõuded ja ettemaksed	2;3	106 994	95 735
Varud	4	57 864	67 294
Kokku käibevara		410 725	358 212
PÕHIVARA			
Materiaalne põhivara	5	799 241	894 914
Kokku põhivara		799 241	894 914
VARAD KOKKU		1 209 966	1 253 126
KOHUSTUSED JA NETOVARA			
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	7	9 919	9 681
Võlad ja ettemaksed	8	69 145	39 836
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest		164 961	101 591
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed		80 275	62 737
Kokku lühiajalised kohustused		324 300	213 845
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	7	24 084	33 999
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	9	130 359	240 029
Kokku pikaajalised kohustused		154 443	274 028
KOHUSTUSED KOKKU		478 743	487 873
NETOVARA			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		765 253	584 107
Aruandeaasta tulem		-34 030	181 146
NETOVARA KOKKU		731 223	765 253
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		1 209 966	1 253 126

Konsolideeritud tulemiaruanne

(eurodes)

	Lisa nr	2017	2016
Liikmetelt saadud tasud		390	456
Annetused ja toetused	10	676 353	702 575
Tulu ettevõtlusest	11	306 436	324 026
Muud tulud, sh tulu põhivarade sihtfinantseerimisest		58 553	270 846
Tulud kokku		1 041 732	1 297 903
Valmistoodangu varude jääkide muutus		-24 695	-2 778
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	12	-210 602	-236 219
Mitmesugused tegevuskulud		-49 669	-64 449
Kaubad, toore, materjal ja teenused		-143 837	-147 571
Tööjõu kulud	13	-493 701	-519 528
Põhivara kulum	5	-152 307	-145 460
Kulud kokku		-1 074 811	-1 116 005
Põhitegevuse tulem		-33 079	181 898
Intressikulud		-951	-752
Aruandeaasta tulem		-34 030	181 146
Sealhulgas:			
Tulu varade sihtfinantseerimisest		57 603	270 076
Sihtfinantseerimisega kaetud varade kulum		-94 587	-100 716
Aruandeaasta tulem sihtfinantseerimise netomeetodi korral		2 954	11 786

Konsolideeritud rahavoogude aruanne (otsemeetod)

(eurodes)

Rahavood põhitegevusest	Lisa nr	2017	2016
Liikmetelt saadud tasud		425	421
Laekunud annetused ja toetused		769 752	887 396
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest		320 077	310 593
Muud põhitegevuse tulude laekumised		950	579
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks		-6 069	-45 997
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest		-440 810	-466 390
Toetuse ettemaksed		-31 329	-59 768
Väljamaksed töötajatele		-495 091	-510 459
Laekunud intressid		23	16
Makstud intressid		-951	-752
Kokku rahavood põhitegevusest		116 977	115 639
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	5	-56 616	-203 941
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-56 616	-203 941
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud		0	50 000
Saadud laenude tagasimaksed		-9 677	-6 320
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-9 677	43 680
Kokku rahavood		50 684	-44 622
Raha perioodi alguses		195 183	239 805
Raha muutus		50 684	-44 622
Raha perioodi lõpus		245 867	195 183

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne

(eurodes)

Saldo 31.12.2015	584 107	584 107
Aruandeperioodi tulem	181 146	181 146
<hr/>		
Saldo 31.12.2016	765 253	765 253
Aruandeperioodi tulem	-34 030	-34 030
<hr/>		
Saldo 31.12.2017	731 223	731 223

Konsolideeritud finantsaruannete lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 2017. aasta kohta on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab raamatupidamise seaduse alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus ehk raamatupidamise toimkonna juhendid. Aastaaruande koostamisel on kasutatud jätkuvalt varem kasutatud arvestuspõhimõtteid. Aruandes esitatud aruandeaasta andmed on olulises osas võrreldavad 2016.a. majandusaasta andmetega.

Lastekaitse Liidu ja tema tütarettevõtja arvestusvaluutaks on euro ja raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Grupis konsolideeritakse tütarettevõtja, mille üle Lastekaitse Liidul on kontroll. Tütarettevõtjat loetakse Lastekaitse Liidu kontrolli all olevaks, kui viimane omab 50%-100% hääleõiguslikest osadest. Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad tütarettevõtja finantsandmeid. Konsolideeritud aruannetes on kajastatud ainult need majandustehingud, mis leidsid aset väljaspool Gruppi olevate partneritega. Aruanded on konsolideeritud rida reall, Gruppi kuuluvate ühingute vahelised tehingud ja saldod on elimineeritud Tütarettevõtjat kajastatakse Lastekaitse Liidu konsolideerimata aruandes soetusmaksumuse meetodil.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenuõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla nendest eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Varud

Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Materiaalne põhivara

Grupis loetakse materiaalseks põhivaraks materiaalselt vara kasuliku elueaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 2 000 eurost. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Kulutused, mis taastavad objekti algset seisundit (remont, hooldus) on kajastatud perioodikuludes. Bilansis kajastatakse materiaalselt põhivara selle jääk maksumuses, st soetusmaksumusest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi vastavalt selle kasulikule elueale.

Amortisatsioonimäärade vahemikud aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Hooned ja rajatised	6-20%
Masinad ja seadmed	10-20%
Muu materiaalne põhivara	20-30%

Maad ei amortiseerita.

Igal bilansipäeval hinnatakse materiaalse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügiikulused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval tõenäosust, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse. Sel juhul suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis

oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kulu vähendamisenä.

Finantskohustused

Kõik lühi- ja pikaajalised võlakohustused võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste võlakohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, seetõttu kajastatakse lühiajalised võlakohustused bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste võlakohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamine toimub nominaalse intressimäära meetodil.

Kasutusrendid

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel kasutatakse üldmeetodit. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel järgitakse tulude ja kulude vastavuse printsiipi. Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Sihtfinantseerimise kohustus amortiseeritakse tulusse sihtfinantseerimise tingimuste täitmisel.

Ettevõtlusest saadud tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Tulu kaupade ja teenuste müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on ostjale üle läinud ning tulu tehingust ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt määrata.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodil. Põhi-, investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevad rahavood on kajastatud otsemeetodil ning aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutanud asjaolud, mis ilmnisid bilansikuupäeva ja aruande koostamise päeva vahelisel perioodil, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

Nõuete ja ettemaksude liik	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ostjate vastu	4 050	17 691
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	2 158	6 597
Laekumata annetused ja toetused	22 540	11 644
Sihtfinantseerimise ettemaksed	59 537	59 768
Muud nõuded	18 709	35
Kokku	106 994	95 735

Kõigi nõuete maksetähtaeg on lühem kui 12 kuud.

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

Maksuliik	31.12.2017		31.12.2016	
	Ettemaksed	Maksuvõlad	Ettemaksed	Maksuvõlad
Käibemaks	2158	0	6597	0
Ettevõtte tulumaks	0	28	0	0
Üksikisiku tulumaks	0	6 632	0	6 886
Sotsiaalmaks	0	9 235	0	12 211
Kogumispensionimaksed	0	569	0	568
Töötuskindlustusmaksed	0	676	0	739
Ressursitasu	0	4	0	8
Kokku	2 158	17 144	6 597	20 412

Lisa 4 Varud

Varude liik	31.12.2017	31.12.2016
Metoodilised materjalid	54 605	39 340
Trükised	3 259	27 954
Kokku	57 864	67 294

Trükiste väärtust on majandusaastal alla hinnatud 3 306 euro võrra. Maha on kantud realiseerimiseks kõlbmatud trükised 20 479 euro väärtuses. Eelmisel majandusaastal varude väärtuse allahindlust ega mahakandmisi ei teostatud.

Lisa 5 Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Kokku
31.12.2015					
Soetusmaksumus	11 890	1 619 633	131 552	93 376	1 856 451
Akumuleeritud kulum	0	-832 497	-108 838	-78 701	-1 020 036
Jääkmaksumus	11 890	787 136	22 715	14 675	836 415
Ostud ja parendused	0	187 212	8 751	7 978	203 941
Mahakandmised	0	0	0	-9 246	-9 246
Mahakantud põhivara kulum	0	0	0	9 246	9 246
Amortisatsioonikulu	0	-126 362	-11 083	-8 015	-145 460
31.12.2016					
Soetusmaksumus	11 890	1 806 845	140 303	92 108	2 051 146
Akumuleeritud kulum	0	-958 859	-119 921	-77 452	-1 156 232
Jääkmaksumus	11 890	847 986	20 383	14 656	894 914
Ostud ja parendused	0	44 831	9 224	2 561	56 616
Mahakandmised	0	-48 708	-3 524	-5 412	-57 644
Mahakantud põhivara kulum	0	48 708	3 524	5 412	57 644
Amortisatsioonikulu	0	-137 652	-7 612	-7 043	-152 307
31.12.2017					
Soetusmaksumus	11 890	1 802 968	146 003	89 257	2 050 118
Akumuleeritud kulum	0	-1 047 803	-124 009	-79 065	-1 250 877
Jääkmaksumus	11 890	755 165	21 995	10 192	799 241

Põhivarade sihtfinantseerimine

	2017	2016
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	17 089	0
Annetused	7 050	36 722
Ettevõtluse Arendamise SA	0	28 171
Haridus- ja Teadusministeerium	0	4 127
Sotsiaalministeerium	0	2 304
Euroopa Komisjon	0	462
Kokku	24 139	71 786

Jaotus järelejäänud tähtaja alusel

	2017	Tulu	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	24 139	7 050	0	17 089
	2016	Tulu	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	71 786	43 615	0	28 171

Sihtfinantseerimise abil soetatud põhivarade toetuse summa kajastatakse bilansis tulevaste perioodide sihtfinantseerimise tuluna kuni sihtfinantseerimise tingimuste täitmiseni, see tähendab, et ühing jätkab samas valdkonnas tegevust ning tagab sihtfinantseerimise teel loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse sõlmitud lepingutes toodud eesmärkidel, tingimustel ja perioodi jooksul.

Lisa 6 Kasutusrent

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2017	2016
Kasutusrendikulu	11 322	11 410

Alates 2007.aastast üüris Lastekaitse Liit Meke Sillamäe AS-lt kasutusrendi tingimustel keskuse "Märka Last" ruume Sillamäel aadressil Viru pst 39 a. Lepingu lõpptähtaeg oli 31.12.2017. Aruandeaasta üürimaksete kogusumma oli 2 040 eurot. Eelmise majandusaasta üürimaksete kogusumma oli 2 040 eurot.

Lastekaitse Liit üürib Endla 4 Re OÜ kasutusrendi tingimustel kontoriruumi alates 2008. aastast ja laoruume alates 2013.aastast Tallinnas aadressil Endla 4. Rendiperioodi lõpptähtaeg on määramata. Aruandeaasta üürimaksete kogusumma oli 7 957 eurot. Eelmise aasta üürimaksete kogusumma oli 7 800 eurot.

Alates 2014.aasta juunikuust üürib Lastekaitse Liit täiendavat laopinda Ladustamisteenused OÜ-lt. Rendiperioodi lõpptähtaeg on määramata. Aruandeaasta üürimaksete summa oli 1 325 eurot. Eelmise aruandeaasta üürimaksete summa oli 1 570 eurot.

Lisa 7 Laenukohustused

	Lühiajaline kohustus 31.12.2017	Pikaajaline kohustus 31.12.2017	Lühiajaline kohustus 31.12.2016	Pikaajaline kohustus 31.12.2016	Tagasimakse tähtaeg	Lepinguline intressimäär
Pangalaen	9 919	24 084	9 681	33 999	04.2021	6 kuu EURIBOR + 2,39%

Laenuleping on sõlmitud eurodes Swedbank AS-ga. Pangalaenu tagatiseks on seatud hüpoteek korteriomandile asukohaga Endla 6-18 Tallinn hüpoteegisummaga 65 000 eurot.

Laenu abil on finantseeritud Rmniku õppe- ja puhkekeskuse hoonete renoveerimist

Lisa 8 Võlad ja ettemaksud

	31.12.2017	31.12.2016
Maksuvõlad	17 144	20 412
Võlad tarnijatele	4 604	13 853
Muud võlad	41 424	614
Võlad töövõtjatele	5 973	4 957
Kokku	69 145	39 836

Kõigi võlgade maksetähtaeg on lühem kui 12 kuud.

Lisa 9 Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest

	31.12.2016	Saadud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	290 582	17 089	-50 553	257 118

	31.12.2015	Saadud	Tulu	31.12.2016
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	488 872	28 171	-226 461	290 582

Jaotus järelejäänud tähtaja alusel

	31.12.2017	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	257 118	126 759	130 359

	31.12.2016	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	290 582	50 553	240 029

Sihtfinantseerimise abil soetatud põhivarade toetuse summa kajastatakse bilansis tulevaste perioodide sihtfinantseerimise tuluna kuni sihtfinantseerimise tingimuste täitmiseni, mis tähendab, et ühing jätkab samas valdkonnas ja asukohas tegevust ning tagab sihtfinantseerimise teel loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse sihtfinantseerimise tingimustes toodud eesmärkidel ja perioodi jooksul.

Lisa 10 Annetused ja toetused

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Allikas	2017	Osakaal, %	2016	Osakaal, %
Hasartmängumaks	381 200	56,36	368 642	52,47
Ministeeriumid, ametid	162 442	24,02	202 713	28,85
Välisfondid	106 765	15,79	108 868	15,50
Annetused	15 821	2,34	6 606	0,94
Siseriiklikud fondid	10 125	1,50	15 746	2,24
Kokku	676 353	100,00	702 575	100,00

Allikas, otstarve	2017	Osakaal, %	2016	Osakaal, %
Hasartmängumaks- Sotsiaalministeerium (2017, 2016: Targalt internetis, Multidistsiplinaarne laste hindamis- ja osalusvahend (MAPChiPP), Teadlikkus lapse õigustest, organiseeritus ning organisatoorne võimekus)	191 400	28,30	182 969	26,04
Hasartmängumaks- Haridus- ja teadusministeerium (2017, 2016: Kiusamisest vaba lasteaed ja kool)	189 800	28,06	185 673	26,43
Haridus- ja Teadusministeerium (2017, 2016: Laagriteenus- voodipäeva dotatsioon)	106 248	15,71	93 273	13,28
Euroopa Komisjon (2017, 2016: Targalt internetis, Multidistsiplinaarne laste hindamis- ja osalusvahend (MAPChiPP))	98 393	14,55	100 939	14,37
Haridus- ja teadusministeerium (2017: Kiusamisest vaba lasteaed ja kool)	28 205	4,17	0	0,00
Justiitsministeerium (2017, 2016: Hea nõu lastega peredele, Turvaliselt internetis)	20 685	3,06	12 927	1,84
Annetused	15 821	2,34	6 606	0,94

(2017, 2016: Remniku õppe- ja puhkekeskus, Kiusamisest vaba lasteaed ja kool, Targalt internetis)				
Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus (2017, 2016: Keeleõpe Remniku suvelaagris)	5 338	0,79	10 000	1,42
Siseministeerium (2017: Multidistsiplinaarne laste hindamis- ja osalusvahend (MAPChiPP))	5 000	0,74	0	0,00
Eurochild AISBL (2017, 2016: Sõidukulud)	4 144	0,61	1 924	0,27
Kodanikuühiskonna Sihtkapital (2017, 2016: Reisitoetus)	2 289	0,34	748	0,11
Inimõiguste Instituut (2017: EN konverents)	2 498	0,37	0	0,00
Tallinna Spordi- ja Noorsootöö Amet (2017, 2016: Noortelaagrite korraldamine)	2 304	0,34	4 036	0,57
Council of Europe (2017: Lapsesõbraliku hindamisvahendi väljatöötamine)	1 800	0,27	0	0,00
First Book Operating Account (2017: Minu esimene raamat)	1 323	0,20	0	0,00
EUN Partnership AISBL (2017, 2016: Turvaliselt internetis)	1 250	0,18	5 000	0,71
Latvijas Bernu Labklajibas (2017: Balti Noorteprojekt)	608	0,09	0	0,00
Save the Children Italia (2017, 2016: sõidukulud)	-753	-0,11	1 005	0,14
Eesti Noorsootöö Keskus (2016: Kiusamisest vaba lasteaed ja kool)	0	0,00	84 677	12,05
Archimedes SA (2016: Noorteparlament)	0	0,00	4 998	0,71
Harju Maavalitsus (2016: Noorte teavitamine)	0	0,00	4 800	0,68
Sotsiaalministeerium (2016: aastakonverents)	0	0,00	3 000	0,43
Kokku	676 353	100,00	702 575	100,00
Projektide finantseerimine	2017	Osakaal, %	2016	Osakaal, %
Hasartmängumaks Sotsiaalministeerium	3 600	59,32	4 727	29,50
Valio Eesti AS heategevuskampaania	2 469	40,68	6 066	37,86
ERR heategevusprojekt Jõulutunnel	0	0,00	5 231	32,64
Kokku	6 069	100,00	16 024	100,00

Kogu aruandeperioodil annetustest ja toetustest saadud tulu oli sihtotstarbeline. Samuti oli kogu eelmisel majandusaastal annetustest ja toetustest saadud tulu sihtotstarbeline. Toetusi Lastekaitse Liidu liikmesühingutele on kasutatud lapse õiguste tagamise alaste projektide rahastamiseks.

Valio Eesti AS heategevuskampaania „Alma liblikaefekt“ toetused jagati kohalike omavalitsuste ja spordikoolide toel vähekindlustatud laste sportimisvõimaluste parandamiseks.

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

Geograafiliste piirkondade lõikes	2017	Osakaal, %	2016	Osakaal, %
Müük Euroopa Liidu riikidele				
Eesti	306 436	100,00	324 026	100,00

Kokku	306 436	<i>100,00</i>	324 026	<i>100,00</i>
Tegevusalade lõikes	2017	Osakaal, %	2016	Osakaal, %
Toitlustamine	106 942	34,90	105 932	32,69
Majutusteenus	103 057	33,63	112 673	34,77
Metoodilise materjali müügitulu	38 978	12,72	43 437	13,41
Programmiline tegevus	14 100	4,60	20 408	6,30
Ruumirent	13 354	4,36	13 685	4,22
Koolitusseminaride osavõtutasud	12 496	4,08	16 366	5,05
Kaupade müügitulu	9 340	3,05	4 972	1,53
Transporditeenus	5 753	1,88	5 717	1,76
Kirjanduse müügitulu	2 416	0,79	836	0,26
Kokku	306 436	<i>100,00</i>	324 026	<i>100,00</i>

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

Projekti nimetus	2 017	Osakaal, %	2 016	Osakaal, %
Kiusamisest vaba lasteaed ja kool	89 758	42,62	115 587	48,93
Lapse õiguste programm	78 694	37,37	86 474	36,61
Targalt internetis	42 150	20,01	34 158	14,46
Kokku	210 602	<i>100,00</i>	236 219	<i>100,00</i>

Lisa 13 Tööjõukulud

Tööjõukulude liik	Lisa	2017	2016
Palgakulu		321 343	346 441
Sotsiaalmaksud		121 486	128 220
Juhatuse liikme tasu	14	50 872	44 867
Kokku		493 701	519 528

	2017	2016
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	23	25
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	16	17
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	5	6
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 14 Seotud osapooled

Juhatuse liikmetele arvestatud tasu oli majandusaastal 50 872 eurot. Eelmisel majandusaastal oli juhatuse liikmete tasu 44 867 eurot.

Tähtaja möödumisega seotud juhatuse liikme volituste lõppemisel, juhul kui juhatuse liige uueks ametiajaks ei kandideeri, makstakse MTÜ juhatuse liikmele hüvitist kahe kuu tasu ulatuses. Juhatuse liikme ennetähtaegse tagasikutsumise või juhataja tagasiastumise korral hüvitist ei maksta.

Lisa 15 Liikmete arv

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2017	31.12.2016
Juriidilisest isikust liikmete arv	29	34

Lisainformatsioon Lastekaitse Liidu kohta

Lisa 16 Bilanss (konsolideerimata)

(eurodes)

VARAD		
KÄIBEVARA	31.12.2017	31.12.2016
Raha	206 378	165 114
Nõuded ja ettemaksed	102 325	80 208
Varud	57 864	67 294
Kokku käibevara	366 567	312 616
PÕHIVARA		
Finantsinvesteeringud	57 558	57 558
Kinnisvarainvesteeringud	697 304	820 778
Materiaalne põhivara	25 897	28 285
Kokku põhivara	780 759	906 621
KOKKU VARAD	1 147 326	1 219 237
KOHUSTUSED JA NETOVARA		
KOHUSTUSED		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	9 919	9 681
Võlad ja ettemaksed	65 416	32 408
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	164 961	101 591
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	80 275	62 737
Kokku lühiajalised kohustused	320 571	206 417
Pikaajalised kohustused		
Laenukohustused	24 084	33 999
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	113 270	240 029
Kokku pikaajalised kohustused	137 354	274 028
KOHUSTUSED KOKKU	457 925	480 445
NETOVARA		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	738 792	576 361
Aruandeaasta tulem	-49 391	162 431
KOKKU NETOVARA	689 401	738 792
KOKKU KOHUSTUSED JA NETOVARA	1 147 326	1 219 237

Lisa 17 Tulemiaruanne (konsolideerimata)

(eurodes)

	2017	2016
Liikmetelt saadud tasud	390	456
Annetused ja toetused	562 463	595 266
Tulu ettevõtlusest	84 005	70 730
Muud tulud, sh tulu põhivarade sihtfinantseerimisest	57 603	285 655
Tulud kokku	704 461	952 107
Valmistoodangu varude jääkide muutus	-24 695	-2 778
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-210 602	-236 219
Mitmesugused tegevuskulud	-60 703	-59 592
Tööjõukulud	-319 236	-354 297
Põhivara kulum	-137 665	-136 038
Kulud kokku	-752 901	-788 924
Põhitegevuse tulem	-48 440	163 183
Intressikulud	-951	-752
Aruandeaasta tulem	-49 391	162 431
Sealhulgas:		
Tulu varade sihtfinantseerimisest	57 603	270 076
Sihtfinantseerimisega kaetud varade kulum	-93 306	-100 716
Aruandeaasta tulem sihtfinantseerimise netomeetodi korral	-13 688	-6 929

Lisa 18 Rahavoogude aruanne (otsemeetod) (konsolideerimata)

(eurodes)

Rahavood põhitegevusest	2017	2016
Liikmetelt saadud tasud	425	421
Laekunud annetused ja toetused	638 773	782 087
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	93 404	60 663
Muud põhitegevuse tulude laekumised	0	15 579
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-6 069	-45 997
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-311 691	-310 002
Toetuse ettemaksed	-31 329	-59 768
Väljamaksed töötajatele	-319 853	-344 317
Laekunud intressid	17	12
Makstud intressid	-951	-752
Rahavood põhitegevusest kokku	62 726	97 926
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-11 785	-173 837
Tasutud põhivara soetamisel	0	-7 978
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-11 785	-181 815
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	0	50 000
Saadud laenude tagasimaksed	-9 677	-6 320
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-9 677	43 680
Rahavood kokku	41 264	-40 209
Raha perioodi alguses	165 114	205 323
Raha muutus	41 264	-40 209
Raha perioodi lõpus	206 378	165 114

Lisa 19 Netovara muutuste aruanne (konsolideerimata)

(eurodes)

	Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2015	576 361	576 361
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		65 304
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2015		584 107
Aruandeperioodi tulem		162 431
Saldo 31.12.2016	738 792	738 792
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		84 019
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2016		765 253
Aruandeperioodi tulem		-49 391
Saldo 31.12.2017	689 401	689 401
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		99 380
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2017		731 223

Lastekaitse Liidu aruandeaasta müügitulu jaotus vastavalt Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK)

	2017
Koolitusseminaride osavõtutasud (EMTAK 85599)	12 496
Renditulu (EMTAK 68201)	30 093
Kirjanduse müügitulu (EMTAK 47991)	2 438
Metoodiliste materjalide müügitulu (EMTAK 47991)	38 978
Kokku	84 005